

**Projekts “Sociālās uzņēmējdarbības
izaugsmei būtiska domāšanas veida
stiprināšana” NPAD -2017/10203**

DAUDZPUSĪGI IZGLĪTOJOŠS MODELIS

Tematiskais plāns

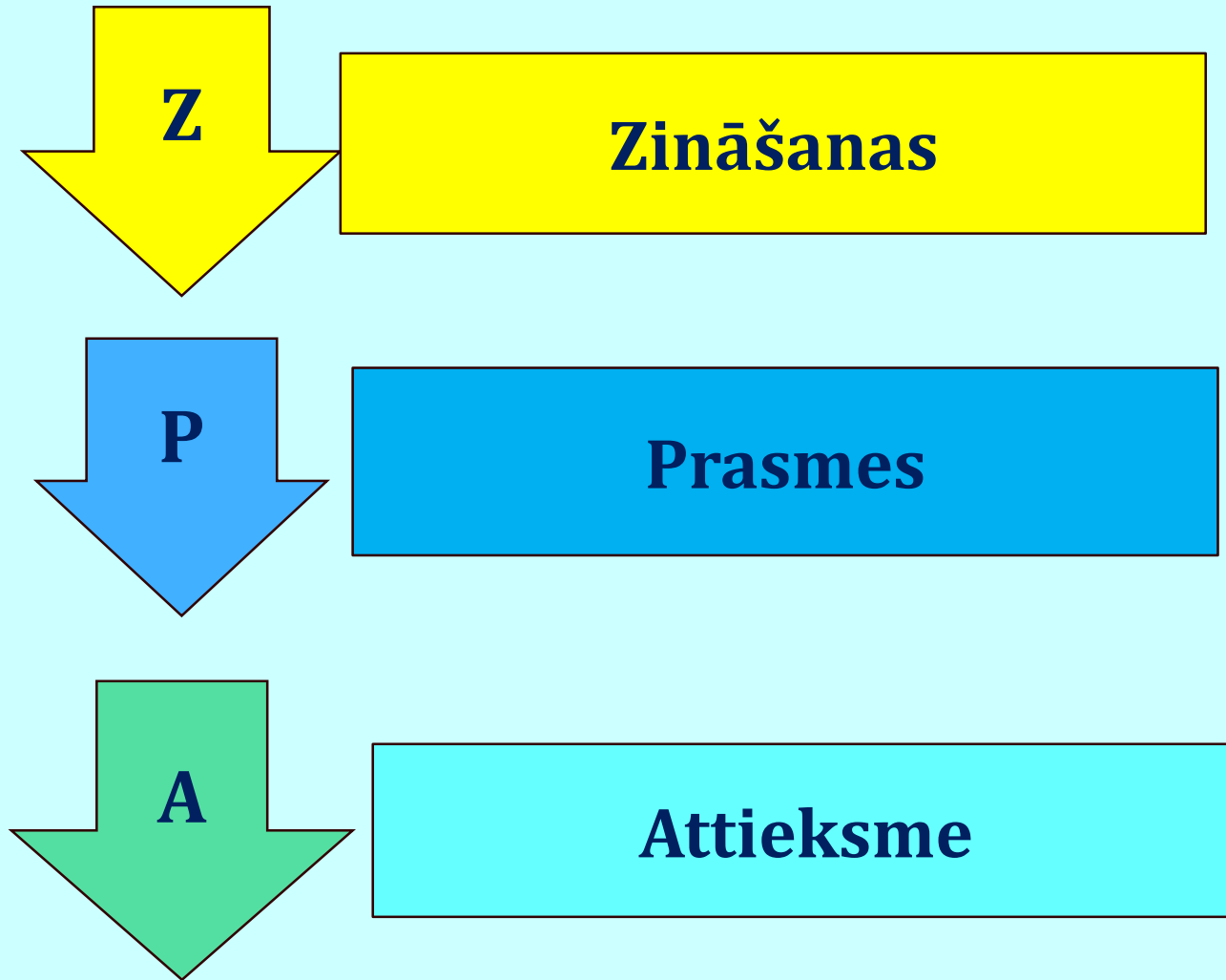
	Nodaļa	Teorija	Prakse
1.	Iepazīšanās ar apmācību moduli		1
1.1.	Mācību atmosfēras radīšana, prezentācijas, sasniedzamais rezultāts, noteikumi, saliedēšanās		
1.2.	Apmācību programmas tematiskais ceļvedis		
2.	Sociālā uzņēmēja aktivitāšu un prasmju koncepts	1	2
2.1.	Sociālā uzņēmēja lomas analīze		
2.2.	Sociālā uzņēmēja vajadzības un to nozīmīgums		
3.	Sociālā uzņēmēja prasmju novērtējums/ pašnovērtējums	1	3
3.1.	Sociālā uzņēmēja SVID		
3.2.	SVID analīzes kopsavilkums		
3.3.	SVID un sociālās ietekmes korelācija		
4.	Personīgo prasmju pašnovērtējums un personīgās izaugsmes plāna izstrāde	1	2
4.1.	Sociālo uzņēmēju prasmes novērtēšanas/ pašnovērtēšanas metode.		
4.2.	Sociālā uzņēmēja personīgā attīstības plāna sagatavošana.		
5.	Apmācību moduļa kopsavilkums		1
5.1.	Atgriezeniskā saite "Zelta izteicieni par sociālo uzņēmēju"		
5.2.	Apmācību kopsavilkums, sertifikāts, atvadīšanās.		
KOPĀ		3	9
		12	

- **Kāds kompetenču kopums palīdz kļūt par veiksmīgu sociālo uzņēmēju?**
- **Kā veikt savu kompetenču pašvērtējumu?**

Kompetence

Kompetence - personas kapacitāte izprast situāciju un uz to atbilstoši reaģēt, līdzvērtīgu spēju, zināšanu un prasmju kopums, kas sniedz spēju efektīvi rīkoties dažādās situācijās.

Kompetence ir zināšanu, prasmju un attieksmes kopums.

Z

Ir izpratne un darba iemaņas
konkrētajā jomā

P

Nepieciešams attīstīt prasmes, lai
zināšanas pielietotu praktiski

A

Pozitīva attieksme pret to, kas tiek
darīts

Katram atbildības līmenim ir savas prasības un kompetence var īstenoties jebkurā personas dzīves periodā vai karjeras posmā.

ES Komisija un ES Parlaments 2006. gadā izstrādāja ieteikumus, kas iepazīstināja ar Eiropas mūžizglītības atslēgas kompetenču ietvaru.

2018 gadā Eiropas Komisija pārskatīja mūžizglītības atslēgas kompetences.

ES noteica 8 pamatkompences, kuras jebkuram pilsonim ļauj pielāgoties pārmaiņām sabiedrībā. Tās ir nozīmīgas personīgai izaugsmei un piepildījumam, darba dzīvei, studijām un jaunu lietu apgūšanai.

PAMATKOMPETENCES 2006	PAMATKOMPETENCES 2018
Saziņa dzimtajā valodā	Lasītprasme
Saziņa svešvalodās	Valodu zināšanas
Matemātiskās prasmes un pamatprasmes tehnoloģijās	Matemātikas, zinātnes, tehnoloģiju un inženierprasmes
Digitālās prasmes	Digitālās prasmes
Mācīšanās mācīties	Personiskās, sociālās prasmes un mācīšanās mācīties
Sociālās un pilsoniskās prasmes	Pilsoniskums/pilsonība
Pašiniciatīva un uzņēmējdarbība	Uzņēmējdarbība
Kultūras izpratne un izpausme	Kultūras izpratne un izpausme

Pamatkompetences ir tas, kas ikvienam ir nepieciešams personiskajai attīstībai, nodarbinātībai, sociālajai iekļaušanai un aktīvai pilsoniskai līdzdalībai.

Pamatkompetences ir tās starpprasmes (mediatori), kas noteiktās situācijās palīdz klausīties, iesaistīties un rīkoties.

Plašākā nozīmē pamatprasmes ir prasmes, attieksme un zināšanas, kas attiecas uz neprecizētām, nespecializētām darbībām. Tās ir svarīgas visām profesijām: žurnālistiem, fiziķiem, humanitāro jomu pārstāvjiem, kā arī inženieriem, skolotājiem un biznesa cilvēkiem. Tās ir vispārcilvēciskas.

ĪPAŠAS KOMPETENCES ?

Pašvērtējums ir liberālas pieaugušo izglītības kultūras sastāvdaļa.

Tas nozīmē, ka neviens cits nevar novērtēt attīstīt nepieciešamās kompetences labāk par pašu individu.

Pašvērtējums attīsta personas prasmi domāt kritiski:

- būt spējīgam identificēt attieksmi, zināšnas un prasmes, kuras nepieciešams sasniegt vai pilnveidot;
- izcelt, padarīt redzamas savas kompetences;
- tas ir atbalsts nemitīgiem uzlabojumiem, kas sekmē straujas pārmaiņas ikdienas dzīvē.

Novērtēšanas līmeņi

Līmenis 0	Es neesmu spējīgs saprast vai pārvaldīt C (nekompetences līmenis).	
Līmenis 1	Ja es tieku atbalstīts, es spēju saprast C (asistētās kompetences līmenis).	
Līmenis 2	Es kopā ar citiem spēju saprast un vadīt C (kolektīvas kompetences līmenis).	
Līmenis 3	Es viens pats spēju saprast un vadīt C (autonomijas līmenis).	
Līmenis 4	Es varu izskaidrot citiem C (eksportīzes līmenis).	
Līmenis 5	Es varu radīt jaunu C (radīšanas līmenis).	

Prasmju izvērtēšana ir balstīta uz slavenā amerikāņu psihologa un pasniedzēja **B. S. Blūma** radīto izglītības mērķu **taksonomiju**, kuru izmanto atsaucoties uz personas intelektuālajām spējām.

Taksonomija patiesībā ir vārds klasifikācijas formai.

Kas ir Blūma taksanomija?

Vienā teikumā,

Blūma taksonomija ir hierarhiska prasmju kārtība, kas starp neskaitāmiem citiem pielietojumiem, var palīdzēt treneriem mācīt un izglītojamiem - mācīties.

Radīšana

Novērtēšana

Analizēšana

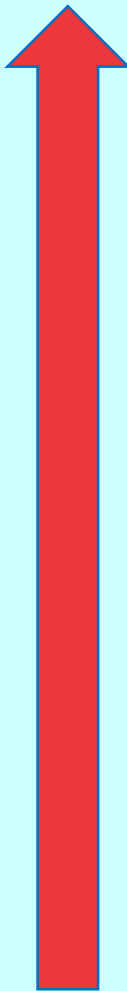
Pielietošana

Aptveršana

Atsaukšana atmiņā

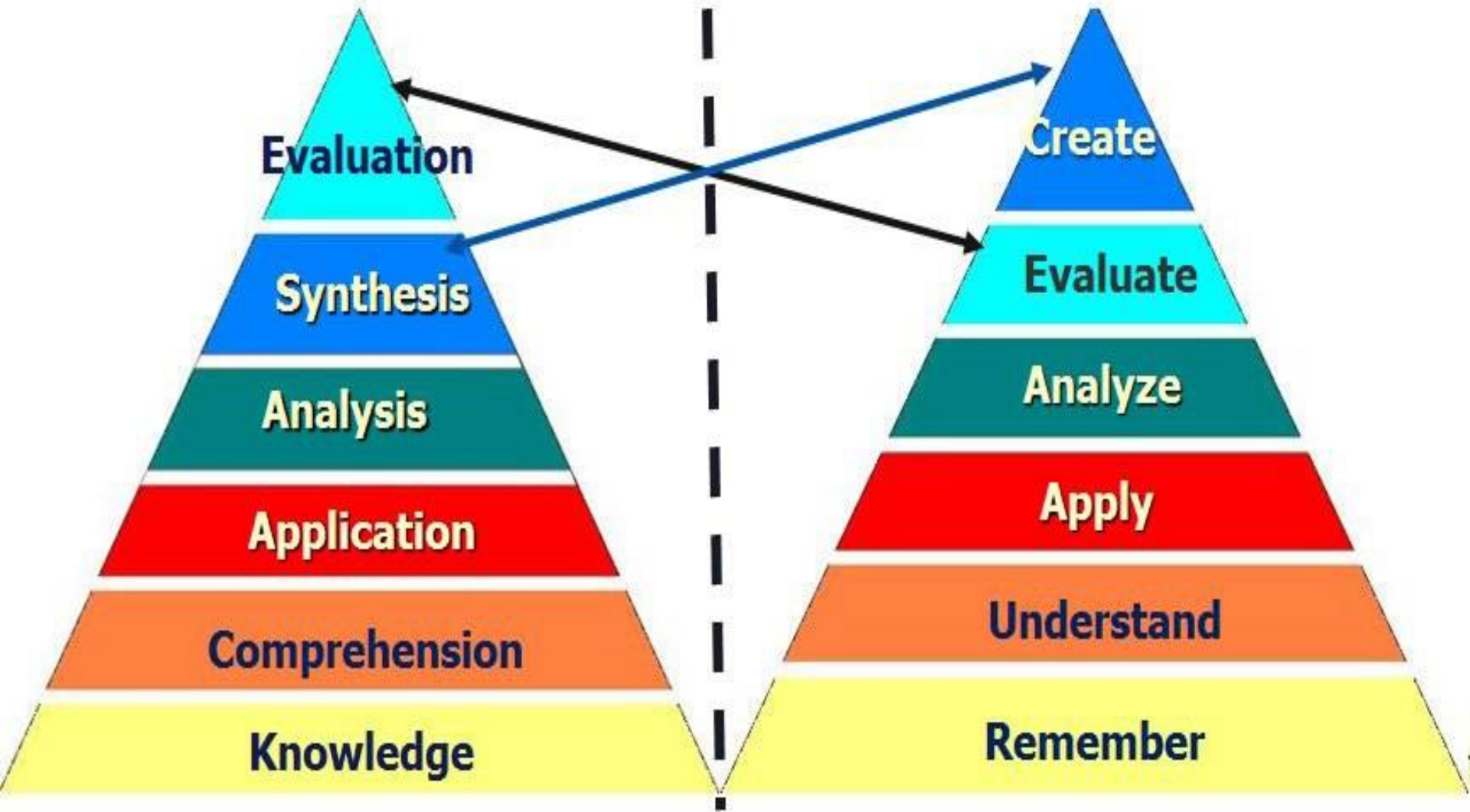

Blūma taksanomija var tikt pielietota:

- novērtējuma izveidei
- pašvērtēšanai
- apmācību plānošanai
- uzdevumu sarežģītības izvērtēšanai
- noformēt mācību programmas noformēšanai
- tiešaistes kursu attīstīšanai
- projektā balstītu mācību plānošanai
- citi...

1956

2001

Noun

to Verb Form

Kognitīvās spējas		Kompetences apraksts	Kompetences novērtēšanas kritēriji	Noteikšanas instruments
Atsaukšana atmiņā	1.	Zināšanas tiek gūtas uz atmiņu bāzes.	Spēj atcerēties, atpazīt faktus, konceptus, noteikumus, teorijas.	Mutiskas intervijas, rakstiski testi.
Aptveršana	2.	Izpratnes līmenis un atpazīšanas funkcija.	Spēj pastāstīt saviem vārdiem, interpretēt.	Stāstīšana, eseja, vēstules, instrukciju izpilde.
Pielietošana	3.	Spēja pielāgot, pārveidot zināšanas (noteikumus, likumus, teorijas).	Spēj pielāgot, rēķināt, risināt, specificēt.	Uzdevumi un testi.
Analizēšana	4.	Spēja veselumu sadalīt mazākās daļās un elementos.	Spēj atšķirt, atklāt klasifikācijas sakarības.	Plānošana, portfolio, projekti.
Novērtēšana	5.	Kvalitatīvos un kvantitatīvos datus balstīti secinājumi.	Spēj vērtēt, ir savs viedoklis, paredz vērtēšanas kritērijus.	Pētniecības darbs, portfolio, projekti.
Radīšana	6.	Savieno daļas veselumā, tām mērķtiecīgi piešķirot jaunu nozīmi.	Spēj kombinēt, radīt, skaidrot, ģenerēt, atjaunot, sumarizēt.	Kaut kā jauna radīšana: projekti, esejas, pētījumi.

Kognitīvās spējas līmenis		Kompetences apraksts	Kompetences novērtēšanas kritēriji	Apstiprināšana
Atsaukšana atmiņā	1.	Zināšanas tiek gūtas uz atmiņu bāzes.	Spēj atcerēties, atpazīt faktus, konceptus un teorijas.	
Aptveršana	2.	Izpratnes līmenis un atpazīšanas funkcija.	Spēj pastāstīt saviem vārdiem, interpretēt.	
Pielietošana	3.	Spēja pielāgot, pārveidot zināšanas (noteikumus, likumus, teorijas).	Spēj pielāgot, kaukulēt, risināt, specificēt.	
Analizēšana	4.	Spēja veselumu sadalīt mazākās daļās un elementos.	Spēja atšķirt, atklāt klasifikācijas sakarības .	
Novērtēšana	5.	Kvalitatīvos un kvanitatīvos datos balstīti secinājumi.	Spēj vērtēt, ir savs viedoklis, paredz vērtēšanas kritērijus.	
Radišana	6.	Savieno daļas veselumā, tām mērķtiecīgi piešķirot jaunu nozīmi.	Spēj kombinēt, radīt, skaidrot, ģenerēt, atjaunot, sumarizēt.	

Novērtēšanas līmeņi

Līmenis 0	Es neesmu spējīgs saprast vai pārvaldīt C (nekompetences līmenis).	
Līmenis 1	Ja es tieku atbalstīts, es spēju saprast C (asistētās kompetences līmenis).	
Līmenis 2	Es kopā ar citiem spēju saprast un vadīt C (kolektīvas kompetences līmenis).	
Līmenis 3	Es viens pats spēju saprast un vadīt C (autonomijas līmenis).	
Līmenis 4	Es varu izskaidrot citiem C (eksportīzes līmenis).	
Līmenis 5	Es varu radīt jaunu C (radīšanas līmenis).	

Blūms apgalvo, ka mēs varam paļauties uz taksonomijas emocionālo jomu. Emocionālā taksonomijas joma piešķir nozīmi cilvēka iekšējai izaugsmei un ceļā no pašapziņas uz vērtību sistēmu balstītu uzvedību. Katrs emocionālās aktivitātes līmenis atbilst atšķirīgiem rezultātiem.

**Iekļaušana vai vērtību
raksturošana**

**Vērtību organizēšana
un konceptualizēšana**

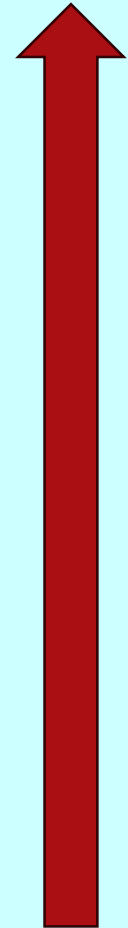
Vērtēšana

Atbildēšana

Saņemšana

Kognitīvās spējas līmenis	Kompetences apraksts	Kompetences novērtēšanas kritēriji	Noteikšanas instruments
Saņemšana	Vēlme pieņemt un saprast dažādus viedokļus	Spēj novērot, uzklausīt, izvēlēties, apbrīnot, atpazīt vērtīgu uzvedību.	Monitorings, mutvārdu intervija, īpaši individuālas, eseju dienasgrāmatas
Atbildēšana	Apstiprinājums vai iebildums	Spēja palīdzēt, atbildēt, pielāgoties, izrādīt interesi, sajust, veikt radošus uzdevumus, brīvprātīgi izskaidrot	Monitorings, mutvārdu intervija, īpaši individuālas, eseju dienasgrāmatas
Vērtēšana	Vērtību pieņemšana, nošķiršana	Spēja izrādīt cieņu, bažas, atklāt savas spējas, izskaidrot prioritātes, morālas idejas un saikni ar pieredzēto.	Monitorings, emuāri, prezentācijas, ziņojumi
Vērtību organizēšana un konceptualizēšana	Iekšējo konfliktu saskaņošana; vērtību sistēmas izveide	Spēj rīkoties, pamatojoties uz vērtībām, interpretēt, pamatojoties uz pārlicību, pielāgoties, atbildīgi izvēlēties, atzīt labestības izpausmes.	Monitorings, emuāri, prezentācijas, ziņojumi
Internalizing vai vērtību raksturošana	Rakstura veidošana	Pašpaļāvīgs; uzvedas konsekventi ar personīgo vērtību kopu	Monitorings, emuāri, prezentācijas, ziņojumi

Individuālās attīstības plāns

Uzlabojamā kompetence	Plānotās aktivitātes	Sākuma datums	Beigu datums
Komunicēšana	Piedalīties 2 dienu seminārā “Personisko prezentācijas prasmju uzlabošana”	15.05.2019	
	Dalība vienas dienas seminārā “Klausīties prasmes uzlabošana”	15.06.2019	
	Izlasīt grāmatu “Komunikācijas stratēģija”	31.12.2019	
Radošums			
Lēmuma pieņemšana			
Kritiskā domāšana			

Mācību trīs lauki/jomas:

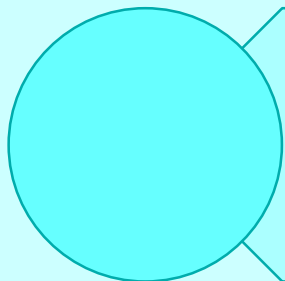
Kognitīvais: *zināšanas* (garīgās prasmes)

Afektīvais: *attieksme* (sajūtu vai emocionālo jomu attīstība)

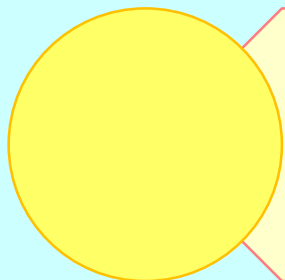
Psihomotorais: *prasmes* (manuālas vai fiziskas prasmes)

Kognitīvs	Afektīvs	Psihomotors
zināšanas	prasmes	attieksme
1. Atcerēties datus	1. Saņēmt (apzinās)	1. Imitācija (atdarināt)
2. Saprast	2. Atbild (reaģē)	2. Manipulācija (sekošana instrukcijām)
3. Pielietot	3. Vērtē (saprot un rīkojās)	3. Attīsta precizitāti
4. Analizēt (struktūru, elementus)	4. Organizē personisko vērtību sistēmu	4. Artikulācija (kombinē, integrē saistītas prasmes)
5. Sintezēt (radīt, veidot)	5. Internalizē vērtību sistēmu (pielāgo uzvedību)	5. Naturalizē (automātiskums, kļūšana par ekspertu).
6. Vērtēt (novērtēt, racionāli salīdzināt)		

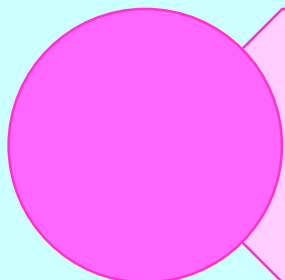
UZDEVUMS/novērtēšana

**Kas bija
noderīgs?**

**Kam tu
nepiekrīti?**

Par ko tu šaubies?

*Atšķirība starp “refleksiju”
un “novērtējumu”*

Reflektēšana ir process, kurā objektīvi izprot lietas stāvokli vai stāvokli, veicot novērojumus un mērījumus.

Novērtēšana ir lietu novērošanas un mērīšanas process, kura mērķis, salīdzinot ar līdzīgām lietām, vai pēc standarta novērtēt un noteikt “vērtību”.

Mācīšanas novērtēšana nozīmē sprieduma pieņemšanu administratīvā procesa ietvaros.

1. Līderība. Šie cilvēki uzņemas iniciatīvu un rīkojas, lai atrisinātu problēmas (nevis sūdzas par to, kas nav labi).

2. Optimisms. Šie cilvēki ir pārliecināti, ka var sasniegt iecerēto, pat tad, ja daudzi citi cilvēki par to šaubās. Viņiem piemīt spēcīga pašefektivitātes izjūta un pārliecība, ka viņi kontrolē un spēj mainīt savus apstākļus.

3. Rakstura stiprums. Tas ir neatlaidības, kaisles un smaga darba apvienojums — neatlaidīgs mēģinājums sasniegt mērķus, pilnīga apņemšanās sasniegt savus rezultātus.

4. Noturība saskaroties ar problēmām, šķēršļiem, problēmām un neveiksmēm. Kad viss sabrūk, šie cilvēki pieceļas. Pārdzīvo visnegantākajās vētrās. Viņi uzskata neveiksmes par vērtīgu atgriezenisko saiti.

5. Radošums un inovācija jaunrade. Šie cilvēki saskata jaunas iespējas un domā netradicionālā veidā. Viņi redz sakarus un modeļus, kur to varētu iedomāties tikai daži citi.

6. Empātija. Šie cilvēki spēj iejusties citu cilvēku korpēs un iztēloties perspektīvas, kas nav viņu perspektīvas; šī ir viena no vērtīgākajām īpašībām, lai izprastu citu vajadzības.

7. Emocionālā un sociālā inteligenceŠie cilvēki lieliski prot komunicēt ar citiem un veidot spēcīgas attiecības.

PRINCIPS

Pieaugušie gūst daudz zināšanu un pieredzes, un viņi vēlas dalīties ar citiem.

Pieaugušie ir lēmumu pieņēmēji un pašorientēti izglītojamie.

Pieaugušajiem ir dažādi mācīšanās stili un tas būtu jāņem vērā.

Pieaugušie vēlas piedalīties tā vietā, lai vienkārši noklausītos lekciju.

Pieaugušie tiek motivēti ar informāciju vai, jēgpilnu uzdevumu piemērojamību.

Pieaugušie dod priekšroku mācībām, kuras skar reālās dzīves problēmas.

Pieaugušie piesardzīgi plāno kā izmantot savu mācību laiku.

Pieaugušie jūtas norūpējušies, ja piedalās grupā, kas viņiem liek izskatīties neinformētiem personīgi vai profesionāli.

Pieaugušie vislabāk mācās pozitīvā vidē, kur viņi jūtas cienīti un pašpārliecināti.

Pieaugušie pārstāv dažādas kultūras, dzīves stilus, reliģijas, dzimumu un vecuma grupas.

ATTĪSTĪŠANAS TEHNIKA

Iedrošiniet dalībniekus dalīties savās zināšanās un pieredzē. Iekļaut aktivitātes, kurās viņi var parādīt savas zināšanas un pieredzi.

Iekļaut problēmu risināšanas aktivitātes.

Nodrošināt dažādus mācību stilus, lai dalībnieki saprastu un apgūtu materiālu.

Izveidot mācību vidi ar dažādiem līdzdalības veidiem.

Pielāgot mācību saturu dalībnieku darbam un vajadzībām.

Saistiet mācību saturu ar piemēriem, uzdevumiem, kas var palīdzēt risināt viņu problēmas.

Sekojiēt realistiskam laika plānam.

Izvairieties no krītizēšanas. Aplieciniet izglītojamo ie guldījumu.

Izveidot pozitīvu vidi ar pozitīvu atgriezenisko saiti un izrādīt cieņu visiem dalībniekiem.

Cieniet dažādību un mudiniet izglītojamos darīt to pašu.

Šis materiāls tapis projekta “Sociālās uzņēmējdarbības izaugsmei būtiska domāšanas veida stiprināšana” NPAD -2017/10203 ietvaros ar Nordplus Adult programmas finansiālu atbalstu